

Minimální preventivní program **pro školní rok 2017/2018**

Základní škola a mateřská škola
T. G. Masaryka Brodek u Konice

Metodik prevence sociálně patologických jevů: Mgr. Renata Fialová

V Brodku u Konice 28. 9. 2017

Ředitelka: Mgr. Kateřina Dostálová

Obsah: 1) Úvod

2) Základní informace o škole

3) Cíle

4) Struktura a zaměření MPP na I. stupni

5) Struktura a zaměření MPP na II. stupni

6) Aktivity v rámci školy

7) Spolupráce školy s jinými organizacemi

8) Informování rodičů

9) Pravidla pro řešení přestupků žáků proti školnímu řádu

1) Úvod:

Minimální preventivní program vychází z programu „Škola bez drog“ a tvoří součást Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Pokyn MŠMT (č.j. : 20 006/2007-51) do prevence sociálně patologických jevů zařazuje :

- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky) a onemocnění HIV/AIDS a další infekční nemoci související s užíváním návykových látek
- kriminalitu
- virtuální drogy a gambling
- záškoláctví
- šikanu a jiné násilí - rasismus, xenofobii a intoleranci
- **prevence v souvislosti s nebezpečnou internetovou komunikací (kyberšikana, sexting, kybergrooming, kyberstalking, hoax a spam, sociální sítě facebook) ...**

Primární prevence se dále zaměřuje na rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- domácího násilí
- týrání a zneužívání dětí
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

Jeho cílem je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Sekundární prevence podchycuje a upravuje konkrétní první známky výskytu patologických projevů.

Minimální preventivní program vychází z celoročního plánu práce školy a hlavních cílů na školní rok 2017/2018:

Roční plán školy

1. Výuka dle programu Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ve všech ročnících ZŠ.
2. Rozvoj gramotností na ZŠ
3. Výchova k volbě povolání
4. Výchova ke zdraví - výchova ke zdravému životnímu stylu, prevence úrazů a první pomoc
5. Vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.
6. Prevence agresivity, šikanování, záškoláctví a toxikomanie
7. Ekologická výchova
8. Aplikace výpočetní techniky a informačních technologií
9. Zajištění pravidelných projektů, aktivit a činností

2) Základní informace o škole

Součásti školy	Kapacita
Mateřská škola IZO 107 609 924	50
Základní škola IZO 102 591 326	325
Školní družina IZO 103 219 129	50
Školní jídelna IZO 103 219 129	200
Školní jídelna MŠ	100

Škola je vesnického typu. Děti jsou z obcí Brodek u Konice, Lhota u Konice, Skřípov, Horní Štěpánov, Lipová, Hrochov, Suchdol, Jednov a Labutice.

Základní škola má devět ročníků a člení se na první a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem a druhý stupeň šestým až devátým ročníkem.

Školní budova je 90 roků stará. Postupnými opravami, údržbou a po celkové rekonstrukci, která proběhla letech 1999 - 2001, je ve velmi dobrém technickém stavu. Mimo hlavní budovu škola využívá i budovu č. II. Zde jsou umístěny 1., 2. a 3. třída a oddělení ŠD.

Škola disponuje devíti kmenovými třídami a sedmi odbornými učebnami - výpočetní techniky, výtvarné výchovy, hudební výchovy, domácích nauk, dílen, jazykovou a přírodovědnou učebnou. Škola vlastní moderní sportovní areál a tělocvičnu. Podmínky prostorové i materiální vzhledem k ostatním školám v okolí lze označit za nadstandardní.

Všichni pedagogové jsou odborně kvalifikováni. Na škole pracuje výchovná poradkyně, metodik prevence sociálně patologických jevů, koordinátor ekologické výchovy, koordinátor dopravní výchovy, koordinátor zdravotní výchovy, koordinátor ICT a dyslektické asistentky.

3) Cíle minimálního preventivního programu

- seznámit ředitelku a ostatní spolupracovníky s minimálním programem
- pro jeho realizaci získat důvěru a podporu rodičů a veřejnosti
- poskytnout žákům pravdivé a aktuální informace, zejména dosáhnout změny postojů a chování
- zamezit cesty vzniku návykových látek
- vytváření příznivého klimatu školy i jednotlivých tříd
- zvýšit pozornost dětem se slabším sociálním zázemím
- nabízet žákům alternativním volnočasové programy
- posílit kladný postoj ke svému zdraví - výchova ke zdravému životnímu stylu
- vyhledávání problémových projevů
- preventivní práce s třídními kolektivy
- aktivní spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů změn chování u žáků
- spolupracovat s pedagogickými i nepedagogickými pracovníky - zejména s výchovným poradcem, rodiči, vedoucími zájmových kroužků, odborníky z pedagogicko psychologické poradny, okresním protidrogovým koordinátorem, Policií ČR
- zvyšovat odbornost a kvalifikaci školní preventistky

4) Struktura a zaměření MPP na I. stupni

Primární prevenci na I. stupni vykonává učitel v rámci předmětů jako je přírodověda, vlastivěda a prvouka, tělesná výchova

Za důležité se považuje usnadnění přechodu žáků z mateřské školy na základní školu a vytvoření vhodného klimatu ve třídě.

Dále je nutné:

- upevňovat základní návyky - hygiena, životospráva
- zaměřit pozornost na žáky, kteří mají problémy s učením a pokud možno včas odhalit specifickou poruchu učení
- zaměřit se na takové chování žáků, které by mohlo poukazovat na problémy ve skupině (např. šikana) a vzniklou situaci vhodně řešit
- zaměřit se na komunikaci mezi žáky nejen v rámci školy, ale i mezi školami v okolí
- pravidelně komunikovat a spolupracovat s rodiči

Okruhy základních témat:

1. ročník

- moje rodina
- vztahy mezi členy rodiny
- úcta, pomoc, vzájemné pochopení v rodině, ve škole, úcta ke starým lidem
- péče o zevnějšek - osobní hygiena
- zdravá výživa
- nabídka volnočasových aktivit

2. ročník

- formování základního vztahu a úcty k životu, vlastní osobě, okolí kolem sebe
- uvědomování si vlastní individuality
- osvojování přátelského způsobu chování ve třídě, mimo školu, k nemocným, starým a opuštěným lidem
- nabídka volnočasových aktivit

3. ročník

- osvojování asertivního chování
- zdravý denní režim - práce, odpočinek, spánek
- základní pravidla při užívání léků - nebezpečí nevhodného užívání (návykovost)
- základní stravovací návyky - význam pitného režimu - škodlivost konzumace a užívání kávy, alkoholu, drog, tabákových výrobků
- nebezpečí zneužití domácích chemických a čistících prostředků
- nabídka volnočasových aktivit

4. ročník

- nácvik modelových situací, jak odmítat cigarety, alkohol a jiné návykové látky
- návykové látky a bezpečnost v dopravě
- instituce pomáhající při problémech s návykovými látkami - dětská krizová centra, linky důvěry
- nabídka volnočasových aktivit

5. ročník

- školní šikana, záškoláctví, kriminalita, nebezpečnost náboženských sekt
- včasná a důsledná spolupráce s rodiči
- reklama a návykové látky
- vytváření vlastních návrhů reklamy propagující zdravý způsob života
- orientace v seznamu důležitých adres a telefonů služeb odborné pomoci

- nabídka volnočasových aktivit

5) Struktura a zaměření MPP na II. stupni

S tématy z oblasti prevence se pracuje hlavně v předmětech jako je výchova ke zdraví, výchova k občanství, český jazyk (sloh, literatura), přírodopis, chemie a tělesná výchova.

Při práci lze využít metod: výkladu, skupinové práce (řešení problémových situací) samostatné práce, diskuze, přednášky, projektové dny

Hlavní zaměření na:

- podporu vhodného klimatu ve třídě
- včasné odhalení šikany (včetně kyberšikany) a její správné vyšetření
- předání dostatečných informací o návykových látkách a jejich vlivu na zdraví člověka
- prevenci kouření
- prevenci záškoláctví
- včasné upozornění na nevhodné sociální prostředí v rodině
- zaměření se na komunikaci a spolupráci mezi žáky nejen v rámci školy, ale i mezi školami v okolí
- prevence poruch příjmu potravy
- zaměření se na propagaci zdravého životního stylu

6. ročník

- zaměření na rozvoj komunikačních schopností - ČJ, sloh
- výchova ke zdravému životnímu stylu (škodlivost kouření, alkoholu) – VZ, VO
- lidské konflikty a jejich rozšíření, sociální situace – VZ, VO, Tv
- rozvoj etického a právního vědomí, občanské postoje - VO
- patologické jevy - vandalismus, šikana, kyberšikana (nebezpečí a její důsledky) - třídnické hodiny
- včasná a důsledná spolupráce s rodiči

7. ročník

- pojem droga, fyzická a psychická závislost, její stádia – VZ, VO
- zdravotní účinky drogy – VZ, VO, Př
- patologické hráčství - gamblerství, nebezpečí sekt, projevy rasismu, kriminality – VZ, VO
- včasná a důsledná spolupráce s rodiči
 - nabídka volnočasových aktivit

8. ročník

- zvýšenou pozornost věnovat rizikovým skupinám žáků
- pojem vztahu: droga – sex -AIDS - kriminalita – VZ, VO
- droga a společnost, kontakt s drogou, její odmítání – VZ, VO
- gamblerství, nebezpečí sekt, projevy rasismu a kriminality – VZ, VO
- kyberšikana – nebezpečí a její důsledky - informatika
- základní informace o dějinách Romů – dějepis, český jazyk
- včasná a důsledná spolupráce s rodiči
- nabídka volnočasových aktivit

9. ročník

- videoprogramy s protidrogovou tematikou – VZ, VO, Př
- návykové látky a bezpečnost v dopravě
- instituce pomáhající při problémech s návykovými látkami – dětská krizová centra, linky důvěry
- v protidrogovém působení využívat vrstevníků
- vhodná profesní příprava
- nabídka volnočasových aktivit

6) Aktivity v rámci školy

Podzim 2017 - 1. pololetí

- seznámit pedagogické pracovníky s preventivním programem školy na rok 2017/2018 (preventista)
- předkládat žákům nabídky oborů v ZUŠ, seznámit je se školními a mimoškolními kroužky (třídní učitelé)
- připravit informační nástěnku v přízemí vedle sborovny, která slouží k předání důležitých informací z oblasti primární prevence (důležitá telefonní čísla: Linky důvěry ...)
(preventista)
- organizace třídnických hodin, kde se probírají problémy týkající se dané třídy, rozbor negativních jevů ve třídě – hodiny slouží k vytvoření vhodnějšího klimatu ve skupině – zaměření na odmítání návykových látek (třídní učitelé)
- na třídních schůzkách seznámit rodiče s preventivním programem školy, informovat o zařízeních v okrese PV a OL zabývajících se poradenstvím, prevencí a léčbou drogově závislých (třídní učitelé, preventista)
- zařazování protidrogové tematiky do jednotlivých předmětů, dle učebního plánu (všichni učitelé průběžně)
- individuální přístup k žákům s výukovými problémy nebo ze sociálně slabých rodin (všichni učitelé průběžně)

- doplňování videoprogramů, literatury, brožur, informačních letáků s protidrogovou tematikou (preventista)
- odběr časopisu Prevence (preventista)
- sledovat průběžně absenci žáků, a zamezit tak vzniku záškoláctví, spolupráce s rodiči, pravidelné vyhodnocování (všichni učitelé průběžně)
- sledovat zásadní změny v chování žáků, záškoláctví, šikana, brutalita, oblékání, chování v kolektivu, apatie, únava, zanedbávání stravování – anorexie (všichni učitelé průběžně)

Jaro 2018 – 2. pololetí

- organizace třídnických hodin, kde se probírají problémy týkající se dané třídy, rozbor negativních jevů ve třídě – hodiny slouží k vytvoření vhodnějšího klimatu ve skupině – zaměření na odmítání kouření (všichni třídní učitelé)
- zařazování protidrogové tematiky do jednotlivých předmětů dle učebního plánu (všichni učitelé průběžně)
- individuální přístup k žákům s výukovými problémy nebo ze sociálně slabých rodin (všichni učitelé průběžně)
- doplňování videoprogramů, literatury, brožur, informačních letáků s protidrogovou tematikou (preventista)
- odběr časopisu Prevence (preventista)
- sledovat průběžně absenci žáků, a zamezit tak vzniku záškoláctví, spolupráce s rodiči, pravidelné vyhodnocování (všichni učitelé průběžně)
- sledovat zásadní změny v chování žáků, záškoláctví, šikana, brutalita, oblékání, chování v kolektivu, apatie, únava, zanedbávání stravování – anorexie (všichni učitelé průběžně)
- beseda s pracovníkem protidrogového centra, pracovníkem Pedagogicko – psychologické poradny v Prostějově, s Policií ČR
- školní výlety - dochází k dokonalejšímu poznání žáků navzájem a k vytvoření vhodnějšího sociálního klimatu, posílení soudržnosti kolektivu (všichni učitelé)

Příprava školních akcí, jež napomáhají na škole zamezovat či mírnit rizikové chování u dětí:

- **školní kulturní a sportovně společenské akce** (návštěva divadel, účast na sportovních soutěžích atd.) - dle aktuální nabídky během celého školního roku – všichni učitelé
- **soutěže s preventivní tematikou** – Den dopravní výchovy, Děti, pozor červená, Požární ochrana očima dětí – učitelé výtvarné výchovy a českého jazyka na 1. stupni a na 2. stupni) – během celého roku

- **Den dopravní výchovy** – všechny třídy (září 2017)
- **Preventivní akce – žáci 8. ročníku (HIV/AIDS, Krajská hygienická stanice Olomouc) – podzim 2017**
- **Preventivní akce – beseda PRÁVO, GEMBLERSTVÍ – podzim 2017, 8. a 9. ročník**
- **Den se složkami integrovaného záchranného systému v Prostějově** – (jaro 2018, třídní učitelé)
- **Den dětí** – sportovně relaxační den (všichni učitelé) – jaro 2018
- **školní třídní besídka** (Vánoce 2017, Den matek – květen 2018) – školní družina
- **Projekt – Zdravé zuby** – 1. stupeň
- **plavecký výcvik na 1. stupni**
- **průběžně besedy pro žáky 2. stupně – Návykové látky – (kouření, alkohol, drogy)**
- **zábavná odpoledne ve školní družině** – (např. Drakiáda, Pohádkový les atd.)
- **činnost školních zájmových kroužků** – během celého školního roku
- **školní výlety** (konec školního roku, třídní učitelé)

7) Spolupráce školy s jinými organizacemi

Spolupráce s Policií ČR, s PPP Prostějov, K-centrem, Podané ruce Prostějov, s Odborem sociálně právní ochrany dětí a mládeže, Krajskou hygienickou stanicí a s místními organizacemi (sbor dobrovolných hasičů, TJ Jiskra, obecními úřady přilehlých obcí)).

8) Informování rodičů

- pravidelné schůzky s rodiči
- třídní schůzky
- školní informační nástěnka s preventivní tematikou (hlavní budova v přízemí vedle sborovny)
- internetové stránky školy
 - emailová adresa – škola, metodik prevence sociálně patologických jevů
 - konzultační hodiny školní preventistky: každý čtvrtek: 13:30 – 14.10 hod.

9) Pravidla pro řešení přestupků žáků proti školnímu řádu

Přestupky jsou řešeny podle jejich závažnosti

1. Třídní učitel prošetří přestupek, navrhuje řešení

- informuje rodiče
- informuje výchovného poradce, školního preventistu, provedou zápis
- kontroluje přijatá opatření

2. Výchovný poradce na doporučení třídního učitele, na žádost rodičů

- ve spolupráci s třídním učitelem, psychologem, zainteresovanými pedagogy a žáky prošetří přestupek
- navrhuje řešení, provede zápis
- informuje rodiče
- kontroluje přijatá opatření

3. Metodik prevence na základě doporučení pedagogů

- ve spolupráci s třídním učitelem, výchovným poradcem, psychologem, zainteresovanými pedagogy a žáky prošetří přestupek
- navrhuje řešení, provede zápis
informuje rodiče
kontroluje přijatá opatření

4. Ředitelka školy

- seznámí se s řešenými přestupky, s navrženými opatřeními
- svolává výchovnou komisi
- v případě potřeby žádá o pomoc odborníky
- podle potřeby jedná s rodiči
- podle potřeby hlásí přestupek příslušným orgánům

5. Výchovná komise

- pozve rodiče k jednání
- projedná přestupek žáka
- navrhne řešení
 - provede zápis

Na iškole mají žáci možnost psát do schránky důvěry své podněty, připomínky apod.

Součástí činnosti školní preventivky je také **SEBEVZDĚLÁVÁNÍ** (účast na setkáních školních metodiků prevence, semináře KRITICKÉ MYŠLENÍ atd.) podle nabídky.

V Brodsku u Konice 28. 9. 2017

**Vypracovala Mgr. Renata Fialová
metodik školní prevence**